

## **Examenprogramma filosofie vwo**

### ***Het eindexamen***

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen en het schoolexamen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

|          |                         |
|----------|-------------------------|
| Domein A | Vaardigheden            |
| Domein B | Wijsgerige antropologie |
| Domein C | Ethiek                  |
| Domein D | Kennisleer              |
| Domein E | Wetenschapsfilosofie.   |

### ***Het centraal examen***

Het centraal examen heeft betrekking op de subdomeinen A1 en A2, in combinatie met een door het College voor toetsen en examens vastgesteld onderwerp. Dit onderwerp is gerelateerd aan een van de domeinen B, C, D of E als hoofddomein, waarbij een of meer andere domeinen betrokken kunnen zijn, en de subdomeinen 1. van de domeinen B, C, D en E, die zowel afzonderlijk als in relatie met het onderwerp kunnen worden geëxamineerd.

### ***Het schoolexamen***

Het schoolexamen heeft betrekking op domein A en:

- – de domeinen en subdomeinen waarop het centraal examen geen betrekking heeft;
- – indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: een of meer domeinen of subdomeinen waarop het centraal examen betrekking heeft;
- – indien het bevoegd gezag daarvoor kiest: andere vakonderdelen, die per kandidaat kunnen verschillen.

### ***De examenstof***

#### **Domein A: Vaardigheden**

##### ***Subdomein A1: Argumentatieve vaardigheden***

- 1. De kandidaat kan:

met betrekking tot een filosofisch vraagstuk informatie selecteren, structureren en interpreteren:

- – een betoog analyseren;
- – een betoog beoordelen;
- – een logisch correct en overtuigend betoog opzetten en houden;
- – de resultaten van een leeractiviteit overdragen aan anderen.

***Subdomein A2:. Onderzoeksvaardigheden en benaderingswijzen***

- 2. De kandidaat kan:
  - – vooronderstellingen onderzoeken waarop een vraagstuk berust;
  - – verschillende filosofische posities ten aanzien van een vraagstuk beargumenteerd innemen.

***Subdomein A3:. Oriëntatie op studie en beroep***

**Domein B:. Wijsgerige antropologie**

***Subdomein B1:. Centrale begrippen en toonaangevende visies***

- 3. De kandidaat kan een aantal centrale begrippen en toonaangevende visies uit de wijsgerige antropologie herkennen, uitleggen en in een filosofische context toepassen en evalueren.

***Subdomein B2:. Persoon, lichaam, geest en emotie***

- 4. De kandidaat kan:
  - – de inhoud van persoonsbegrippen aangeven vanuit verschillende perspectieven;
  - – verschillende opvattingen over de verhouding tussen lichaam en geest herkennen, uitleggen en in een filosofische context toepassen en evalueren;
  - – verschillende opvattingen over de aard en functies van emoties herkennen, uitleggen en in een filosofische context toepassen en evalueren.

***Subdomein B3:. De mens als redelijk wezen***

- 5. De kandidaat kan:
  - – verschillende opvattingen over de mens als redelijk wezen herkennen, uitleggen en in een filosofische context toepassen en evalueren;
  - – andere visies op de mens uit de hedendaagse wijsbegeerte herkennen, uitleggen en in een filosofische context toepassen en evalueren.

**Domein C:. Ethiek**

***Subdomein C1:. Centrale begrippen en toonaangevende visies***

- 6. De kandidaat kan een aantal centrale begrippen en toonaangevende visies uit de ethiek herkennen, uitleggen en in een filosofische context toepassen en evalueren.

***Subdomein C2:. Het al dan niet universeel zijn van waarden***

- 7. De kandidaat kan een aantal opvattingen over de vraag of waarden al dan niet universeel zijn, herkennen, uitleggen en in een filosofische context toepassen en evalueren.

### ***Subdomein C3: Vrijheid en verantwoordelijkheid***

- 8. De kandidaat kan een aantal posities ten aanzien van individuele vrijheid en collectieve verantwoordelijkheid herkennen, uitleggen en in een filosofische context toepassen en evalueren.

## **Domein D: Kennisleer**

### ***Subdomein D1: Centrale begrippen en toonaangevende visies***

- 9. De kandidaat kan een aantal centrale begrippen en toonaangevende visies uit de kennisleer herkennen, uitleggen en in een filosofische context toepassen en evalueren.

### ***Subdomein D2: Ervaring en waarheid***

- 10. De kandidaat kan:
  - – verschillende opvattingen over de relatie tussen ervaring en werkelijkheid herkennen, uitleggen en in een filosofische context toepassen en evalueren;
  - – verschillende opvattingen over waarheid herkennen, uitleggen en in een filosofische context toepassen en evalueren.

### ***Subdomein D3: De contextualiteit van kennis***

- 11. De kandidaat kan aangeven hoe in de twintigste eeuw kennis niet op zichzelf wordt beschouwd maar ingebed is in de context van o.a. taal, geschiedenis en cultuur, Sociaal-economische belangen, genderprocessen, media.

## **Domein E: Wetenschapsfilosofie**

### ***Subdomein E1: Centrale begrippen en toonaangevende visies***

- 12. De kandidaat kan een aantal centrale begrippen en toonaangevende visies uit de wetenschapsfilosofie herkennen, uitleggen en in een filosofische context toepassen en evalueren.

### ***Subdomein E2: Wetenschappelijke kennis***

- 13. De kandidaat kan verschillende opvattingen over de status van wetenschappelijke kennis weergeven, herkennen, uitleggen, en in een filosofische context toepassen en evalueren; hij kan uitleggen wat het onderscheid is tussen natuurwetenschappen, sociale wetenschappen en geesteswetenschappen.

***Subdomein E3:. Wetenschap en samenleving***

- 14. De kandidaat kan een aantal opvattingen over de verhouding wetenschap en samenleving herkennen, uitleggen en in een filosofische context toepassen en evalueren.